

Newsletter N. 6

Xaneiro de 2021

Resumo

Actividades de quenda ou seguimento das actividades feitas dentro da vida proxect baccata	2
O Consello de Castilla e León termina o traballo de restauración de WejeDas na montaña Palentina, Leonese e Picos de Europa	5
O Parque Natural de Payhold (Gipuzkoa) xa ten unha pista informativa no teixo e no teito	8
Despois dos peche experimental nos ambientes de Lara e Ausa Gaztelu, no Parque Natural de Aralar	9
As obras conclúen para favorecer a presenza do teixo no pago no marco do proxecto BACCATA	10
Accións de conservación acabadas no Parque Natural de Aralar (Gipuzkoa)	11
O Parque Natural de Aralar, Gipuzkoa alberga a exposición itinerante na parte superior	12

www.life-baccata.eu

SOCIOS

LIFE15 NAT/ES/000790

ADMINISTRACIONES COLABORADORAS

Fotografía hemisférica para medir a fracción de cabida cuberta (proporción de chan que é cuberto pola proxección vertical das copas das árbores).

Quenda para o seguimento das actuacións realizadas dentro do proxecto LIFE BACCATA

20 de decembro de 2020

Os socios en Castela e León, Cesefor e a Junta de Castilla y León, iniciaron os traballos de seguimento das actuacións de conservación e mellora en varios dos rodais caracterizados dentro do proxecto Life Baccata.

Estes traballos de seguimento recóllense na acción D1, acción que deben realizar todos os socios para avaliar as repercusións das accións de conservación do proxecto sobre o hábitat 9580*, e así valorar a efectividade das actuacións de restauración, tomando decisións ao respecto, e incluíndo cambios ou execución de novas medidas.

Os obxectivos son:

- Vixiar a evolución do proceso de restauración
- Controlar os cambios que se produzan
- Corrixir a aparición de efectos indesexables
- Favorecer os procesos que se entendan beneficiosos para recuperar a naturalidade e biodiversidade do lugar.

A acción contempla a implementación das experiencias achegadas polos proxectos LIFE centrados no hábitat 9580* na Península Ibérica (LIFE12 NAT/PT/000950 e LIFE11 NAT/ES/000711). Con eles preténdese que os resultados dos diferentes proxectos sexan comparables e as súas conclusións reproducibles noutras áreas da Unión Europea.

Para iso estase realizando un seguimento conxunto, coordinado por IBADER, no que cada socio encárgase dos seus enclaves. Tivéronse en conta as contribucións dos seminarios inicial e intermedio (acción E1), así como da colaboración con outros proxectos europeos previos (acción E2).

Os traballos de seguimento realízanse, e seguiranse realizando de maneira periódica no futuro, en dous niveis ben diferenciados:

- 1. A pequeno detalle a través de parcelas circulares, nos que se realizarán inventarios dasométricos e florísticos.
- 2. A segundo nivel, onde se representarán os cambios na cobertura dos hábitats tomando como referencia unha serie de transectos nos que se recompila información relativa aos indicadores de seguimento.

Como indicadores de seguimento empréganse os identificados na Acción A1 polo equipo de expertos de Bioma Forestal, aos que se poden sumar outros específicos para cada enclave, posibilitando a valoración por rodal ou grupo de rodais e tipo de actuación. En todos os casos acompañanse das súas correspondentes fontes de verificación e protocolos de seguimento.

No caso de Castilla y León, os indicadores de seguimento son:

Factor 1. Producción de sementes: debe inferirse unha produción de froitos suficiente para permitir a dispersión de sementes e por tanto o fomento do rexenerado.

Factor 2. Existencia de varios tipos de rexenerado: Analízase a presenza de varias fases ou estadios de rexenerado para analizar os pulsos de rexenerado de *Taxus baccata* a diferente escala temporal no seu recrutamento.

Factor 3. Estimación sobre a carga de herbivoría-depredadores post-dispersivos (dano no rexenerado): Estímase a actividade de animais herbívoros (carga ou presión) sobre as plántulas de *Taxus baccata*, *Ilex aquifolium* e outras especies funcionais de interese.

Estado do rexenerado tras cerramento de exclusión para evitar a herbivoría

Factor 4. Dendrodiversidade forestal: Estímase a riqueza en especies arbóreas autóctonas distintas a *Taxus baccata* e propias do hábitat.

Factor 5. Diversidade estrutural: Estímase a diversidade estrutural da poboación de teixos.

Ademais, estes indicadores poden ser obxecto de seguimento nunha escala a curto prazo marcada pola Directiva Hábitats, isto é, cada 6 anos. Son o resultado dunha simplificación máxima e están focalizados en boa parte, nos eventos de rexenerado e do estado de conservación do mesmo ao longo do seu desenvolvemento nos primeiros estadios (Factores 1 a 3).

Ademais, incluíronse dous supostos xa propostos no territorio vasco (González et al., 2012) para os hábitats arborados. Ditos supostos, foron adaptados para as características do Hábitat de Interese Comunitario 9580* na Acción A1 do proxecto, e relaciónanse coa diversidade e a estrutura de especies existente no hábitat (Factores 4 e 5).

Cálculo de froitos en pés femininos.

Junta de Castilla y León finaliza os traballos de restauración de teixadais na montaña palentina, leonesa e Picos de Europa

20 de decembro de 2020

La Junta de Castilla y León acaba de finalizar, con las plantaciones de este otoño, tres proyectos diferentes para la mejora y restauración de los hábitats de tejeda en las montañas palentina y leonesa, así como en el parque regional de Picos de Europa, por un importe total de 77.065,66€, que se han extendido durante los años 2019 y 2020.

A importancia de actuar nestas zonas quedou manifesta a partir do estudo de caracterización que se fixo do HIC "Bosques mediterráneos de *Taxus baccata* (9580*)" da Cordilleira Cantábrica en Castilla y León. Segundo este estudo, a pesar de que a montaña palentina presenta unha ampla experiencia dunha xestión dirixida á conservación deste hábitat, os teixadais se atopan sometidos a unha forte competencia da faia e unha importante presión de ungulados, o que se traduce nunha notoria escaseza de rexenerado. Internándonos na montaña central de León, a aveseda da Sierra del Mediodía y Hayedo de Bodón, así como o resto de macizos do ámbito, presentan un gran potencial para a recuperación deste hábitat, se ben tamén existe unha forte competencia que exercen a faia e a herbivoría. Ao nordés desta provincia,

Zona desbrozada no ámbito do rodal de actuación.

Rexenerado de teixo existente

no ámbito do parque rexional Picos de Europa de Castilla y León, documentouse o profundo coñecemento destes teixadais por parte dos axentes ambientais, o que permitiu levar a cabo previamente actuacións eficaces con resultados hoxe xa palpables, como os peches de exclusión. É necesario seguir por este camiño dentro do Pinar de Lillo e outros rodais, como é o caso de La Corva Baja.

Para iso, executáronse estas tres actuacións que, no caso de Palencia, se centraron na ZEC e ZEPA ES4140011 “Fuentes Carrionas y Fuente Cobre – Montaña Palentina”, consistindo en 1 ha de curta de faias de forma selectiva que competían cos teixos, a instalación de 820 m de cerramento cinxético de malla de simple torsión de 1,5 m de altura, así como a reparación de ata 2 km doutro cerramento. Ademais, para facilitar a plantación nalgúns puntos, e como medida de redución do risco de incendios noutros, desbrozáronse manualmente ata 24,8 ha, plantándose posteriormente 900 plántulas de diferentes especies do cortexo dos teixadais nunha área de 2,0 ha. Xunto a iso, retiráronse do monte 20 protectores de plantacións de anos anteriores.

Na ZEC ES4130050 “Montaña Central de León”, regulouse a competencia espacial que exerce a faia grazas á execución de claras polo baixo e suaves sobre esta especie en 16,9 ha, e tamén de forma selectiva sobre 250 pés principalmente mediante anelamentos. Para favorecer o rexenerado establecéronse peches de exclusión nunha lonxitude de 360 m. Leváronse a cabo dous tipos de plantacións: de conectividade entre os principais bosquetes sobre unha superficie de 6,7 ha e de enriquecemento en 0,1 ha dos rodais de exclusión, empregando para iso teixo, piñeiro silvestre, sorba, carnabudo e abeleira. Como medida de defensa contra incendios, desbrozáronse tanto manual como mecánicamente arredor do rodal de actuación e os camiños próximos nun total de 0,2 ha.

Reparación do cerramento cinxético para o peche de exclusión.

Por último, na ZEC e ZEPA ES4130003 “Picos de Europa en Castilla y León”, incluída no parque rexional do mesmo nome, favoreceuse a entrada de luz e de novas especies grazas á execución de claras polo baixo e suaves en 25,0 ha sobre as faias existentes, e reduciuse a súa competencia directa aos pés de teixo mediante claras selectivas sobre 176 pés de faia. Ademais, para asegurar un peche de exclusión que favoreza o rexenerado de teixos, reparouse o cerramento cinxético existente coa instalación de novos postes e malla en 150 m de lonxitude. Finalmente, reduciuse o risco de incendios grazas á roza de matogueira de 0,7 ha entre un camiño e o rodal de actuación.

Clara selectiva de faias ao redor dun excepcional teixo

O Parque Natural de Pagoeta (Gipuzkoa) xa conta cun sendeiro divulgativo sobre o teixo e os teixadais

15 de xaneiro de 2021

Concluíron os traballos de adecuación e sinalización deste sendeiro homologado, que inclúe un panel informativo, varios fitos con información de cada parada divulgativa e un folleto para favorecer as visitas autoguiadas. Tamén se intensificaron os traballos para favorecer o teixo nas súas inmediacións, principalmente posta en luz, para que o sendeiro sirva de mostra das accións do proxecto.

Ademais, percorreuse co persoal do Parketxe (centro de interpretación) e entregóuselles un guión de contidos para que poidan transmitir resultados do proxecto nas súas actividades divulgativas.

Cando as restricións relativas á COVID-19 o permitan, realizaranse visitas guiadas organizadas polo proxecto.

Finalizados os peches experimentais nos ámbitos de Lareo e Ausa Gaztelu, no Parque Natural de Aralar

15 de xaneiro de 2021

Ao impedir a entrada de herbívoros, quérese favorecer a xerminación de sementes de teixo producidas por exemplares próximos, que chegan a alcanzar un tamaño destacado.

Seleccionouse o recinto seguindo as pautas do estudo de caracterización realizado (que identifica a herbivoría como un factor destacado en ambos os dous ámbitos) e atendendo ás características do espazo, a presenza de exemplares de teixo e rexenerado de especies acompañantes e a falta de interferencias con usos socioeconómicos. A súa delimitación consensuouse en visitas conxuntas con representantes da Mancomunidade de Aralar e do concello propietario dun dos terreos (Abaltzisketa). Nas devanditas visitas mostrouse o interese polo proxecto e solicitouse a presenza da exposición itinerante e charlas divulgativas cando as restricións derivadas da COVID-19 o permitan.

Finalizan os traballos para favorecer a presenza do teixo en Pagoeta no marco do proxecto Life Baccata

20 de xaneiro de 2021

Este esforzo únese ao traballo que a Deputación Foral de Gipuzkoa leva realizando ata hoxe neste Parque Natural e Zona Especial de Conservación de Natura 2000. Os traballos consistiron en poñer en luz a exemplares de teixo produtores de semente, aclarar masas con bo rexenerado de teixo para favorecer o seu desenvolvemento, pequenas plantacións de teixo e especies acompañantes e reconfigurar peches danados para adaptalos á protección de rodais de teixo.

10

Newsletter N. 6

Xaneiro de 2021

Conclúen as accións de conservación no Parque Natural de Aralar (Gipuzkoa)

20 de xaneiro de 2021

As derradeiras actuacións (reposicións puntuais de marras e reconfiguración dun peche) puidéronse realizar con éxito a pesar da climatoloxía.

Ademais de poñer en luz a exemplares de teixa produtoras de sementes e aclarar masas onde poden desenvolverse, puideron establecerse pequenas plantacións de teixo e especies acompañantes. Estes grupos de plantación ou “núcleos de dispersión e reclamo” sitúanse en situacións estratéxicas para potenciar a conectividade ecolóxica entre os rodaís de teixo, seguindo as pautas do estudo xenético realizado.

A exposición de LIFE BACCATA trasládase

A exposición sobre o proxecto continúa a desplazarse Gipuzkoa. Xa estivo na casa do parque de Pagoeta dende marzo ata setembro de 2020. A pesares das restriccións, puido ser visitada por 3.000 persoas neste prazo.

Newsletter N. 6

Xaneiro de 2021